

Загальна інформація про проект USAID АгроІнвест

USAID АгроІнвест – це проект технічної допомоги, що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID).

Метою проекту є сприяння відновленню економічного піднесення в сільськогосподарському секторі України на основі розвитку конкурентоспроможного агробізнесу різних організаційно-правових форм та масштабів. Проект ставить за мету сприяти зміцненню експортного потенціалу України як учасниці глобальної ініціативи з забезпечення продовольчої безпеки. Проект також покликаний допомогти українським селянам краще розуміти та захищати свої права на землю і продумано розпоряджатися своєю власністю для зміцнення добробуту своїх сімей та України в цілому.

Проект USAID АгроІнвест працює в трьох напрямках:

1. Підтримка стабільного законодавчого середовища, що сприятиме розвитку ринкової економіки

Проект USAID АгроІнвест бере участь у розробці стратегії ринкових реформ, що відповідає вимогам СОТ, і працює над реалізацією цієї стратегії спільно з урядом України і громадськими організаціями. Проект підтримує розвиток галузевих асоціацій, які сприятимуть реалізації ключових реформ, з тим щоб вони могли ефективно впливати на політику, а також здійснює програми підвищення правової обізнаності, щоб допомогти громадянам краще розуміти і захищати свої права на землю.

2. Стимулювання доступу аграріїв до фінансування

Проект USAID АгроІнвест допомагає малим і середнім виробникам (МСВ) отримати доступ до фінансових послуг. Він працює з фінансовими установами, постачальниками матеріально-технічних ресурсів, техніки та обладнання, переробниками, трейдерами та іншими учасниками ланцюжка доданої вартості, підтримуючи розширення лінійки доступніших фінансових продуктів, що враховують потреби сільгосптоваровиробників.

3. Сприяння розвитку ринкової інфраструктури для МСВ

Проект USAID АгроІнвест сприяє зміцненню організацій виробників і кооперативів, а також створює й розвиває ефективні маркетингові канали для МСВ. Проект надає допомогу підприємствам і некомерційним організаціям з метою розвитку оптових та/або регіональних ринків, а також розбудови ринку послуг й інфраструктури, включаючи створення потужностей для зберігання продукції в охолоджену стані, сортування й пакування.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Проект АгроІнвест

Вісник Проекту USAID АгроІнвест

Вересень 2015 р.

Новини Проекту	2
Радіопрограма “Моя земля – моє право”	2
VII Міжнародний економічний форум “Інновації. Інвестиції. Харківські ініціативи!”, Харків	2
Радіопрограма “Моя земля – моє прав”	3
Навчання формальних і неформальних лідерів та лідерок сільських громад щодо гендерної інтеграції в процеси мобілізації сільських громад, Чернігів, Кіровоград, Рівне	3
Консультація надавачам первинних юридичних послуг, Херсонська область	4
Практичний агротехнологічний тренінг з вирощування овочевих культур, Херсонська область	4
Колективна консультація щодо успадкування земельних паїв, Миколаївська область	5
Сьомий Всеукраїнський ярмарок органічних продуктів, Київ	5
Семінар з питань сімейного фермерства, Київ	7
Круглий стіл-обговорення результатів дослідження “Сприяння впровадженню відповідальних інвестицій і формуванню соціальних партнерств між сільськогосподарськими виробниками та сільськими громадами”, Київ	7
Практичний агротехнологічний тренінг з вирощування овочевих культур, Херсонська область	8
Презентація проекту під час святкування Дня міста, Чернігів	8
Серія круглих столів щодо програм фінансування малих та середніх сільськогосподарських виробників за рахунок обласних бюджетів, Луцьк, Львів, Херсон	9
Радіопрограма “Моя земля – моє право”	10
XVIII сільськогосподарська виставка “Фермер України”, Київ	11
Круглий стіл за результатами дослідження соціальних партнерств у сільському господарстві, Київ	11
Засідання Національного прес-клубу з аграрних та земельних питань, Київ	12
Практичний агротехнологічний тренінг з вирощування овочевих культур, Херсонська область	13
Практичне навчання правовим основам укладання договорів оренди, Одеська область	13
Круглий стіл “Зміни в Земельному кодексі України. Новели орендних відносин в Україні”, Івано-Франківська область	14
Навчальний семінар для внутрішньо-переміщених осіб у Вознесенському районі, Миколаївська область	14
Наступні події	15
АгроІнвест у ЗМІ	22
Інформаційні матеріали Національного прес-клубу з аграрних і земельних питань	23

Радіопрограма “Моя земля – моє право”

1 вересня 2015 року на 1-му Національному радіоканалі, в програмі “Колос” вийшла в ефір чергова радіопрограма “Моя земля – моє право”.

Випуск прозвучав у рамках однойменної інформаційної кампанії, що впроваджується Українським освітнім центром реформ за сприяння

Проекту USAID AgroInvest.

Тема випуску: [“Як захистити права власників пав на свою землю?”](#)

VII Міжнародний економічний форум “Інновації. Інвестиції. Харківські ініціативи!”, Харків

4 вересня Проект USAID AgroInvest взяв участь у VII Міжнародному економічному форумі на тему “Інновації. Інвестиції. Харківські ініціативи!”, що проводився у Харкові. У численних заходах форуму взяли участь представники Кабінету Міністрів України, керівництва Харківської облдержадміністрації (ХОДА), дипломатичного корпусу декількох десятків держав, у тому числі Надзвичайні і Повноважні послы США, Канади та Королівства Нідерланди, представники бізнес-кіл та міжнародні експерти.

“Форум, який уже став

традиційним, був націлений на розвиток міжнародної економічної інтеграції, де-

монстрацію наявних можливостей і перспектив розвитку провідних промислових кластерів Харківського регіону, відомого потужним машинобудівним комплексом і транспортною логістикою, високоефективною енергетикою і ІТ-технологіями, величезним потенціалом у сфері науки та сільськогосподарського виробництва”, - пояснила заступник голови ХОДА Юлія Світлична.

На форумі відбулася зустріч голови ХОДА Ігоря Райніна з головами іноземних делегацій та представниками міжнародних організацій. У ході зустрічі обговорювалися ключові питання соціально-економічного розвитку Харківщини, напрями міжнародного співробітництва та можливості залучення інвестицій у регіон.

Темою пленарного засідання стало гасло: “Будуємо країну майбутнього: час дій”. У цьому засіданні взяли участь голова Харківської обл-

держадміністрації Ігор Райнін, міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков, Надзвичайні і Повноважні Посли в Україні Сполучених Штатів Америки Джеффри Пайетт та Королівства Нідерланди Кейс Кломпенхаувер, керівник Програм співробітництва ЄС Беренд де Гроот, міністр сільського господарства, розвитку сільських районів та адміністрації водних ресурсів Республіки Албанія Едмонд Панаріті та інші.

У рамках форуму пройшли панельні дискусії на різноманітні теми. Керівник Проекту USAID AgroInvest Ерік Блайх взяв участь у панельній дискусії на тему “Агропромисловий комплекс: нові можливості”, де обговорювалися такі теми:

- Аграрна реформа в Україні;
- Нові технології агропромислового комплексу;

- Фінансування та ресурсне забезпечення сільськогосподарського виробництва;
- Село майбутнього – створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів;
- Створення можливостей для сталого розвитку сільських територій.

Радіопрограма “Моя земля – моє право”

8 вересня 2015 року на 1-му Національному радіоканалі, в програмі “Колос” вийшла в ефір чергова радіопрограма “Моя земля – моє право”. Випуск прозвучав у рам-

ках однойменної інформаційної кампанії, що впроваджується Українським освітнім центром реформ за сприяння Проекту USAID AgroInvest.

Тема випуску: [“Чи може бути ефективним державно-приватне партнерство при вирощуванні со-няшнику?”](#)

Навчання формальних та неформальних лідерів та лідерок сільських громад щодо гендерної інтеграції в процеси мобілізації сільських громад, Чернігів, Кіровоград, Рівне

У вересні Проект USAID AgroInvest продовжив здійснення програми “Навчання формальних і неформальних лідерів та лідерок сільських громад щодо гендерної інтеграції в процеси мобілізації сільських громад”, що впроваджується Українським жіночим фондом за підтримки Проекту.

Програма розроблена для підтримки сільських громад у процесі децентралізації.

У рамках програми 9-10 вересня у Чернігові, 17-18 вересня у Кіровограді і 21-22 вересня у Рівному відбулися тренінги за участю голів сільських рад або їх заступників, секретарів та депутатів сільрад, представників громадських організацій та активістів.

Протягом дводенних тренінгів лідери та лідерки отримували нові знання, дискутували, виконували мотиваційні вправи та обговорювали плани мобілізації громад для вирішення місцевих завдань.

Попри особливості кожного куточка нашого краю, проблеми у сільських громадах - спільні. А виклики, що постають в процесі децентралізації, хвилюють кожного. Проте лякаться їх не треба. Головне - грамотно залучити жінок, чоловіків, дівчат і хлопців до процесів соціально-економічного розвитку села, розвивати та підтримувати партнерство, а ще навчатись проектному плануванню та узгоджувати свою діяльність із іншими ініціативами.

Учасники і учасниці обговорювали безліч нагальних питань: від перейменування своїх населених пунктів та вулиць до залучення грантових коштів, роботи з населенням.

Наприкінці тренінгів групи розробили гендерно-усвідомлені проекти розвитку громад з використанням можливостей децентралізації.

Консультація надавачам первинних юридичних послуг, Херсонська область

9 вересня 2015 року партнер Проекту USAID АгроІнвест - Херсонський Центр вторинних юридичних послуг (ЦВЮП) провів індивідуальну консультацію для надавачів первинних юридичних послуг. Також у рамках заходу була проведена робоча зустріч з сільським головою села Виноградово Цюрупинського району С.В.Шматенком. Було проведено обгово-

рення перспектив роботи юристів Центру з селищними головами області, які є організаторами надання первинної правової допомоги населенню. Було досягнуто домовленість про налагодження прямих контактів та співпраці між юристами ЦВЮП та регіональним відділенням Асоціації сільських і селищних рад, яку у Херсонській області очолює пан Шматенко.

Практичний агротехнологічний тренінг з вирощування овочевих культур, Херсонська область

11 вересня 2015 року Проект USAID АгроІнвест у партнерстві з кредитною спілкою "Народна довіра" провів практичний агротехнологічний тренінг з вирощування овочевих культур, а саме: томатів, огірків та перцю на полях групи невеликих господарств Цюрупинського району Херсонської обла-

сті.
У навчальному заході взяли участь фермери – члени партнерської кредитної спілки. Метою навчання було підвищення ефективності виробництва овочевої продукції.
Навчальна програма складається із циклу тренінгів та передбачає 8

навчальних заходів, які відповідають послідовним фазам вирощування овочевої продукції. Вичерпні консультації з питань агротехнологій надаються всім учасникам навчання професійним досвідченим консультантом з багаторічним успішним досвідом.

Колективна консультація щодо успадкування земельних паїв, Миколаївська область

11 вересня 2015 року партнер Проекту USAID АгроІнвест - Миколаївський Центр вторинних юридичних послуг (ЦВЮП) – провів виїзний прийом громадян та колективну консультацію на тему “Належне оформлення успадкування земельних паїв за законом”. Захід відбувся у селищі Доманівка Мико-

лаївської області. Після групової юридичної консультації було надано також індивідуальні консультації. Найпоширенішими питаннями виявились такі:

- узаконення самовільного будівництва за умови зміни цільового призначення земельної ділянки, виділеної

під індивідуальне будівництво;

- реєстрація договорів оренди земельних паїв;
- належне оформлення успадкування земельної ділянки та поновлення пропущеного строку для оформлення успадкованих земельних паїв.

Сьомий Всеукраїнський ярмарок органічних продуктів, Київ

12 вересня 2015 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – Федерація органічного руху України – організувала Сьомий Всеукраїнський ярмарок органічних продуктів.

Всеукраїнський ярмарок органічних продуктів шостий рік поспіль вже традиційно проводиться в м. Києві, на Конtrakтовій площі. Захід відбувся за підтримки: Київської міської державної адміністрації, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства екології та природних ресурсів України, Президентського фонду Леоніда Кучми “Україна”, Швейцарської Конфедерації в рамках проекту Дослідного інституту органічного сільського господарства (FiBL, Швейцарія) “Розвиток органічного ринку в Україні” та Проекту USAID АгроІнвест.

Організатори заходу: Федерація органічного руху України в партнерстві з Асоціацією “Біолан Україна”, Іллінецьким державним аграрним коледжем, Всеукраїнською громадською організацією “Жива планета”. При організації Ярмарку органічних продуктів вони виходили з важливості розвитку безпечного, дружнього до людей та природи органічного напрямку господарювання. Ярмарок щорічно стає символічним місточком, що поєднує безпосереднього органічного виробника з потенційним споживачем.

Цього року виробники з усієї України запропонували до уваги відвідувачів сертифіковані ор-

ганічні овочі, фрукти, ягоди, молоко, молочні та м'ясні вироби, крупи, борошно, мед, соки, напої, сиропи, повидло, тощо. Новинкою цього року стали органічно сертифіковані продукти українського виробництва: рибної промисловос-

вання. Кожен бажаючий мав можливість безкоштовно провести експрес-тестування городини на вміст нітратів та отримати пам'ятку щодо значень різноманітних маркувань товарів чи виробів. Дітей розважали конку-

рсами та розмальовками природничого змісту, а батьки мали унікальну можливість отримати консультації експертів та довідник-настанову щодо вибору дитячої продукції з покращеними якісними та екологічними характеристиками.

ті, морозиво, мийні засоби, корми для тварин.

Відвідувачі Ярмарку мали можливість продегустувати органічні молочні продукти та напої, насолодитися чудовою музикою та піснями відомих українських митців та творчих колективів.

На Ярмарку було створено інформаційно-просвітницький майданчик, на якому відвідувачі дізнавались більше про органічні стандарти, значення екологічного, органічного та іншого маркування, отримували поради щодо більш безпечного та дружнього до довкілля спожив-

Семинар з питань сімейного фермерства, Київ

16 вересня 2015 року фахівці Проекту USAID АгроІнвест взяли участь у семінарі на теми "Сімейна ферма як умова розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів та відродження сільської місцевості України".

Захід організувала Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України.

Учасники обговорили проект закону про сімейне фермерське господарство, з доповіддю про який виступили Микола Гриценко, Керівник напрямку "Розвиток ринкової інфраструктури" Проекту USAID АгроІнвест та Роман Корінець, Президент Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України.

Круглий стіл-обговорення результатів дослідження "Сприяння впровадженню відповідальних інвестицій і формуванню соціальних партнерств між сільськогосподарськими виробниками та сільськими громадами", Київ

16 вересня 2015 р. Міжнародний благодійний фонд (МБФ) "Добробут громад" провів круглий стіл-обговорення за результатами дослідження "Сприяння впровадженню відповідальних інвестицій і формуванню соціальних партнерств між сільськогосподарськими виробниками та сільськими громадами". Зазначене дослідження було проведене за підтримки Проекту USAID АгроІнвест.

В обговоренні взяли участь представники Міністерства аграрної політики та продовольства, фахівці, партнери, науковці та інші зацікавлені особи.

Дослідження, зокрема, було спрямоване на виявлення найкращих прак-

тик соціальних партнерств, виявлення перепон на їх шляху та напрацювання кроків до їх усунення, вироблення рекомендацій щодо реалізації пілотних проектів відповідальних інвестицій, спрямованих на формування партнерських відносин між сільгоспвиробниками, сільськими громадами та землевласниками.

На заході фахівці МБФ "Добробут громад" презентували та обговорили в експертному середовищі результати дослідження та напрацювання. За результатами обговорення було отримано пропозиції, коментарі та зауваження від фахівців та експертів для підготовки остаточних рекомендацій органам центральної влади.

Практичний агротехнологічний тренінг з вирощування овочевих культур, Херсонська область

18 вересня 2015 року Проект USAID AgroInvest у партнерстві з кредитною спілкою “Народна довіра” провів практичний агротехнологічний тренінг з вирощування овочевих культур, а саме: томатів, огірків та перцю на полях групи не-

великих господарств Скадовського району Херсонської області.

У навчальному заході взяли участь фермери – члени партнерської кредитної спілки.

Учасники ознайомилися з комплексом технологічних рекомендацій щодо посадки: вимоги до насінневого матеріалу, якості поливної води і ґрунту, режиму живлення та поливу в різні фази розвитку рослин, способи омолодження рослин, боротьба із шкідниками та хворобами.

Очікується, що навчання сприятиме підвищенню ефективності виробництва овочевої продукції.

Цей захід був проведений у рамках навчальної програми, що складається із циклу тренінгів та передбачає 8 навчальних заходів, які відповідають послідовним фазам вирощування овочевої продукції.

Вичерпні консультації з питань агротехнологій надаються всім учасникам навчань професійним досвідченим консультантом з багаторічним успішним досвідом.

Презентація проекту під час святкування Дня міста, Чернігів

19 вересня 2015 року Проект USAID AgroInvest під час святкування Дня міста Чернігова презентував головні напрями своєї діяльності. Для мешканців та гостей міста було ство-

рене Містечко USAID, де були представлені проекти та організації, які співпрацюють з Агентством США з міжнародного розвитку та впроваджують свої програми розвитку в

Чернігові та у навколишніх територіальних громадах.

На стенді Проекту AgroInvest у Містечку USAID мешканці та гості міста мали нагоду отри-

мати літературу з земельних та аграрних питань, діти брали участь у конкурсі малюнків живої природи, вікторині "Загадки з грядки", а молодь та дорослі – дізнавалися про безпечність продуктів харчування, взявши участь в інтерактиві "Корисно знати". Найактивніші учасники

заходів отримали цікаві призи, а усі охочі відвідувачі – смачні частування від партнерів Проекту USAID АгроІнвест.

Особлива подяка - нашим партнерам - чернігівським кредитним спілкам "Моя родина" та "Чернігівська" і кооперативу "Сновянка"

за допомогу в проведенні свята!

Серія круглих столів щодо програм фінансування малих та середніх сільськогосподарських виробників за рахунок обласних бюджетів, Луцьк, Львів, Херсон

22 вересня 2015 року у Луцьку, 23 вересня у Львові і 29 вересня у Херсоні партнер Проекту USAID АгроІнвест - Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень провів серію круглих столів на тему: "Ефективність проектування та застосування регіональних програм підтримки фінансування малих та середніх сільськогосподарських виробників (МСВ) за рахунок обласних бюджетів".

Заходи проходили в рамках виконання програми Проекту USAID АгроІнвест та у партнерстві з Департаментами агропромислового розвитку відповідних обласних державних адміністрацій.

Круглі столи стали форумом для обговорення візцевого пакету документів для розробки та впровадження програм підтримки малих та середніх сільськогоспо-

дарських виробників шляхом здешевлення кредитів, наданих фінансовими установами за рахунок місцевих бюджетів.

Зокрема, у заході у Луцьку взяли участь директор департаменту науково-освітнього забезпечення та розвитку підприємництва на селі Мінагрополітики Олег Хоменко, директор департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації Юрій Горбенко, директор департаменту методології та навчальних програм Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень Тамара Шаповал, заступник директора департаменту методології та навчальних програм Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень Андрій Корнієнко.

Серед учасників були також розпорядники та одержувачі бюджетних

коштів, отриманих на відшкодування частини відсоткових ставок комерційного кредитування малих та середніх сільськогосподарських виробників, представники фінансових інституцій, кредитних спілок та інших зацікавлених організацій.

Директор департаменту методології та навчальних програм Інституту бюджету та соціально-

ків шляхом здешевлення кредитів. Науковець роз'яснила процедурні аспекти і механізми формування та затвердження програми, принципи та засади формування ресурсної та результативної частин програми.

“Спрага та бажання розвитку аграрної галузі виділило Волинь серед інших областей. У регіоні знайшли можливість надавати фінансову підтримку безпосередньо ОСГ”, -

наголосила Тамара Шаповал.

Андрій Корнієнко з Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень розповів про інноваційні механізми, пов'я-

зані з відшкодуванням частини відсоткових ставок комерційного кредитування МСВ, наданого фінансовими установами за рахунок місцевих бюджетів.

В обговоренні питань взяли участь представники департаменту фінансів, центру зайнятості, банківських установ, асоціації фермерів та приватних землевласників.

Формування середньострокових комплексних регіональних програм фінансової підтримки МСВ дозволить підвищити ефективність державної підтримки агропромислового сектору та забезпечити доступ до кредитних ресурсів.

економічних досліджень Тамара Шаповал доповіла про специфіку розробки та впровадження програми підтримки малих та середніх сільськогосподарських виробни-

Радіoproграма “Моя земля – моє право”

22 вересня 2015 року на 1-му Національному радіоканалі, в програмі “Колос” вийшла в ефір чергова радіoproграма “Моя земля – моє право”.

Випуск був підготовлений у рамках однойменної інформаційної кампанії, що впроваджується Українським освітнім центром реформ за сприяння Проєкту USAID АгроІнвест.

Тема випуску: [“Як підвищити ефективність кредитної кооперації?”](#).

Учасники програми разом з журналістом програми “Колос” Володимиром Пищиком шукали відповіді на питання про те, як підвищити ефективність

кредитної кооперації.

Марія Сьюма (кредитна спілка “Вигода”) та Володимир Сидоровський (кредитна спілка “Анісія”) розповіли в передачі про проблеми сьогодення кредитних спілок та про петицію Президенту України [“Припинити знищення і забезпечити розвиток кредитних спілок”](#), яку підготували кредитні спілки з метою створення в Україні умов для розвитку кредитної кооперації. Одним з ключових пунктів петиції є такий:

“Ініціювати внесення змін до Закону України “Про кредитні спілки” в частині надання права фізичним

особам – підприємцям, фермерським господарствам, кооперативам та неприбутковим організаціям користуватися послугами кредитних спілок”. Проєкт АгроІнвест всіляко вітає цю ідею, оскільки її реалізація - це один із важливих шляхів забезпечення малих і середніх сільгосптоваровиробників кредитними ресурсами.

Закликаємо всіх небайдужих підписати цю петицію!

XVIII сільськогосподарська виставка “Фермер України”, Київ

23-25 вересня 2015 року Проект USAID AgroInvest взяв участь у XVIII сільськогосподарській виставці “Фермер України”. Учасниками церемонії відкриття стали заступник міністра аграрної політики та продовольства України В.Лапа, народні депутати, лідери політичних

партій та громадських організацій, фермери, власники ОСГ, науковці.

23 вересня 2015 року в рамках виставки “Фермер України 2015” Володимиром Тарасюком, експертом-дорадником Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України – партне-

ра Проекту USAID AgroInvest – для учасників та гостей виставки проведено семінар “Інтенсивна технологія вирощування грецького (волоського) горіха і фундука”.

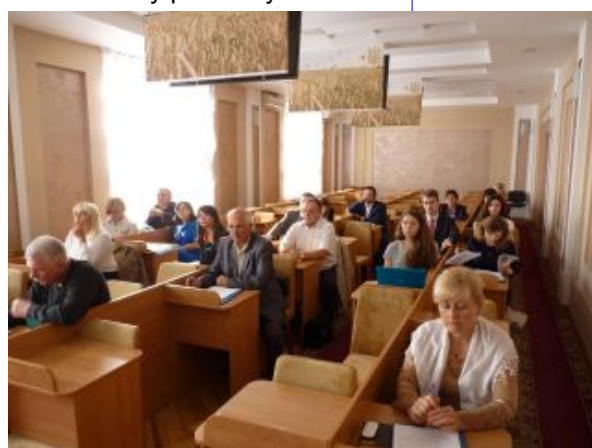
Круглий стіл за результатами дослідження соціальних партнерств у сільському господарстві, Київ

23 вересня 2015 року партнер Проекту USAID AgroInvest – Міжнародний благодійний фонд “Добробут громад” – провів підсумковий круглий стіл за результатами дослідження “Сприяння впровадженню відповідальних інвестицій і формуванню соціальних партнерств між сільськогосподарськими виробниками та сільськими громадами”. Презентацію відкрив заступник міністра аграр-

ної політики та продовольства Володимир Лапа. У круглому столі взяли участь понад 30 учасників - зокрема, керівництво та експерти Проекту USAID AgroInvest, голова правління, персонал та експерти МБФ “Добробут громад”, що виконували дане дослідження, помічники народних депутатів України, представники Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад, Національної асоціації

сільськогосподарських дорадчих служб, голови сільських рад, представників агробізнесу, провідні спеціалісти та експерти у питаннях агропромислового та сільського розвитку.

Учасники висловили побажання донести результати дослідження до всіх гілок влади з метою здійснення запропонованих змін, що сприятимуть більш ефективному соціальному партнерству на селі та сталому сільському розвитку.

Засідання Національного прес-клубу з аграрних та земельних питань, Київ

24 вересня 2015 року Проект USAID АгроІнвест, в рамках діяльності Національного прес-клубу з аграрних та земельних питань провів своє чергове засідання на тему: “Як підвищення мінімальної ціни

на молоко від населення позначиться на аграрній економіці, соціальному розвитку сільських територій та купівельній спроможності українського населення?”.

У засіданні взяли участь:

- Володимир Піщолка, заступник директора департаменту тваринництва Мінагропроду;
- Віталій Саблук, заступник директора ННЦ “Інститут аграрної економіки”;
- Зінаїда Карпенко, заступник голови правління Національної асоціації молочників України “Укрмолпром”;
- Олег Юхновський, голова комітету підприємців АПК при Торгово-промисловій палаті України;
- Роман Корінець, президент Національної асоціації дорадчих служб України;

- Іван Паньків, Директор Львівської аграрної дорадчої служби;
- Віктор Терес, президент Міжнародного благодійного фонду “Добробут громад”;
- Микола Пилипець, голова об’єднання кооперативів Львівщини “Рівноправність”, голова сімейної ферми;
- Тетяна Вабіщевич, голова СОК “Первоцвіт” Апостолівської району Дніпропетровської області;
- Микола Гриценко, керівник напряму “Розвиток ринкової інфраструктури” Проекту USAID “АгроІнвест”.

Учасники засідання обговорили такі питання:

- чи здатні особисті селянські господарства вижити в умовах економічної кризи, коли національна валюта знецінилася майже втричі, а закупівельні ціни на молоко, яке вони здають на переробку, зросло лише на лічені відсотки;
- чому закупівельні ціни на молоко, яке здають на переробку домогосподарства та сільгосп підприємства, суттєво різняться;
- чому роздрібні ціни на молоко останнім часом зросли на 45%, а закупівельні ціни для населення лише на 8%;
- чому при реалізації молока, 1 літр якого в роздрібній торгівлі коштує 11-

12 грн., його виробники – особисті селянські господарства близько отримують 2,2 грн.;

- що робити у випадках, коли торговельні мережі не вчасно розраховуються за продане молоко з його переробниками, а ті з цієї причини накопичують борги перед особистими селянськими господарствами;
- як встановлення мінімальної ціни на молоко від населення на рівні 4 грн. за 1 літр позначиться на економічному стані домогосподарств, на кінцевій ціні на молочну продукцію, а відтак, і на купівельній спроможності українського населення;
- чи будуть переробники молока та його реалізатори підвищувати вартість своїх послуг, якщо закупівельна ціна на молоко від населення зросте до 4 грн. за 1 літр;
- що мають зробити власники особистих селянських господарств для подолання монополії переробників молока та успішної конкуренції з сільгосп підприємствами;
- що станеться з тваринницькою галуззю за умови, якщо Верховна Рада не наважиться на ухвалення закону про підвищення мінімальної ціни на молоко від населення?

Практичний агротехнологічний тренінг з вирощування овочевих культур, Херсонська область

25 вересня 2015 року Проект USAID AgroInvest у партнерстві з кредитною спілкою “Народна довіра” провів практичний агротехнологічний тренінг з вирощування овочевих культур, а саме: томатів, огірків та перцю на полях групи невеликих господарств Цюрупинського, Скадовського, Голопристанського та інших районів Херсонської області.

У навчальному заході взяли участь фермери – члени партнерської кредитної спілки у кількості 21 особи. Метою навчання є підвищення ефективності виробництва овочевої продукції в умовах Херсонської області. Учасники тренінгу отримали рекомендації з

агротехнологій (вимоги до конструкцій теплиць, насінневого матеріалу, якості поливної води і ґрунту, режиму живлення та поливу в різні фази розвитку рослин, способи омоложення рослин, боротьба із шкідниками та хворобами). Крім того, учасники дізналися про те, як можна отримати фінансову підтримку та технічну допомогу.

Загалом ця навчальна програма складається із циклу тренінгів та передбачає 8 навчальних заходів, які відповідають послідовним фазам вирощування овочевої продукції. Вичерпні консультації з питань агротехнологій надаються всім учасникам на-

вчань професійним досвідченим консультантом з багаторічним успішним досвідом.

Практичне навчання правовим основам укладання договорів оренди, Одеська область

27 вересня 2015 року партнер Проекту USAID AgroInvest – Татарбунарський центр надання вторинної юридичної допомоги – спільно з Татарбунарським районним управлінням юстиції провів практичний семінар “Правові основи укладання договорів оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення”.

У заході взяли участь власники земельних ді-

лянок сільськогосподарського призначення.

На семінарі власники земельних ділянок, які здають або планують їх здавати в оренду сільськогосподарським підприємствам чи фермерам, ознайомилися з новелами законодавства щодо орендних відносин та практичними аспектами їх укладення та виконання. Крім того, селяни отримали можливість краще захищати свої права в ході укладення,

виконання, зміни та припинення договорів оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення.

Актуальність проведення такого заходу обумовлюється наявністю численних конфліктів селян з орендарями, котрі на різних етапах укладання чи виконання договору оренди намагаються порушити їх права, користуючись правовою невідомістю та переважно літнім віком орендодавців.

Круглий стіл “Зміни в Земельному кодексі України. Новели орендних відносин в Україні”, Івано-Франківська область

28 вересня 2015 року партнер Проекту USAID АгроІнвест регіональна громадська організація “Перший аграрний кластер” в рамках проекту “Врегулювання земельних відносин в сільській місцевості” провела в м. Долина Івано-Франківської області круглий стіл на тему: “Зміни в Земельному кодексі України. Новели орендних відносин в Україні”.

На заході були присутні: виконавчий директор Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад західного регіону Юрій Івасюк, голова правління громадської організації “Івано-

Франківська обласна спілка учасників АТО” Андрій Долин, сільські голови та секретарі сільських рад Долинського району Івано-Франківської області. Всього присутніх на заході – 25 осіб.

Круглий стіл відкрив виконавчий директор Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад західного регіону Юрій Івасюк, який наголосив на тому, що в Земельному кодексі України відбулися суттєві зміни і тому вирішено провести круглий стіл за участі юристів із земельних питань регіональної громадської організації “Перший аграрний клас-

тер” з метою обговорення цих змін. Юрист РГО “Перший аграрний кластер” Іван Андрусак розповів про цілі та завдання проекту “Врегулювання земельних відносин в сільській місцевості”, про результати роботи з його впровадження, а також розкрив теми “Зміни в Земельному кодексі України” та “Новели орендних відносин в Україні”. Після кожного викладеного питання було проведено обговорення та дискусію. По завершенні заходу було проведено індивідуальне консультування учасників. Всі присутні отримали роздатковий матеріал.

Навчальний семінар для внутрішньо-переміщених осіб у Вознесенському районі, Миколаївська область

30 вересня 2015 року Центром юридичної допомоги у м. Вознесенськ у приміщенні Вознесенського міськрайонного центру зайнятості було проведено інформаційний семінар для внутрішньо-переміщених осіб з Донецької та Луганської областей.

Учасники заходу дізналися про можливості отримання земельної ділянки із земель комунальної та державної власності, зокрема акцент був зроблений на можливості отримання земельної ділянки в сільській місцевості для ведення особистого селянського господарства, а також про порядок та умови оренди земельної частки (паю). Були розглянуті питання щодо звільнення від сплати за користування земельною ділянкою.

Хоча семінар був націлений на те, щоб поінформувати людей щодо реалізації та захисту своїх земельних прав, велика кількість звернень стосувалась соціального забезпечення, порядку отримання щомісячної адресної грошової допомоги для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, реалізації права на освіту, зокрема влаштування дітей у дошкільні заклади освіти.

Наступні події

1 жовтня 2015 року

Круглий стіл щодо програм фінансування малих та середніх сільськогосподарських виробників за рахунок обласних бюджетів, Харків

1 жовтня 2015 року партнер Проекту USAID AgroInvest - Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень – проводить круглий стіл на тему: «Ефективність проектування та застосування регіональних програм підтримки фінансування малих та середніх сільськогосподарських виробників (МСВ) за рахунок обласних бюджетів».

Захід проводиться у рамках виконання грантової програми Проекту USAID AgroInvest та у партнерстві з Департаментом агропромислового розвитку Харківської обласної державної адміністрації.

На круглому столі обговорюватиметься взірцевий пакет документів для розробки та впровадження програм підтримки малих та середніх сільськогосподарських виробників шляхом здешевлення кредитів, наданих фінансовими установами за рахунок місцевих бюджетів.

До участі запрошені представники органів місцевої влади, розпорядники та одержувачі бюджетних коштів, отриманих на відшкодування частини відсоткових ставок комерційного кредитування малих та середніх сільськогосподарських виробників, представники фінансових інституцій, кредитних спілок та інших зацікавлених організацій.

Очікується, що формування середньострокових комплексних регіональних програм фінансової підтримки малих і середніх виробників дозволить їм підвищити ефективність державної підтримки агропромислового сектору та забезпечити доступ до кредитних ресурсів.

Місце проведення: Харків.

1 жовтня 2015 року

Круглий стіл з обговорення розроблених Аналітичною платформою АПК законопроектів із земельних питань, Київ

1 жовтня 2015 року партнер Проекту USAID AgroInvest – Аналітична платформа для підтримки галузевих асоціацій АПК України – проведе круглий стіл за результатами розроблених законопроектів «Про внесення змін до деяких законів України щодо відумерлої спадщини на землі сільськогосподарського призначення», «Про внесення змін до Закону України "Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)" (щодо переходу права власності на нерозподілені (невитребувані) земельні ділянки)», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо скасування обов'язкової державної реєстрації права оренди на земельну ділянку)» та «Про внесення змін до Земельного кодексу України (щодо поліпшення умов користування цілісними масивами земельних ділянок)». Головними цілями зазначених законопроектів, розробка яких була ініційована галузевими асоціаціями, є вирішення відповідних конкретних проблем земельних відносин, які вже давно турбують усіх суб'єктів АПК. Метою засідання є обговорення юридичних аспектів документів для врахування пропозицій у майбутньому. До участі у засіданні запрошуються представники галузевих асоціацій, юристи та експерти.

Місце проведення: м, Київ, вул. Володимирська, 4, 2-й поверх (офіс проекту USAID AgroInvest). Початок засідання о 16:00 год.

2 жовтня 2015 року

Семінар «Аналіз типових проблем, виявлених в результаті виїзного моніторингу діяльності кредитних спілок у сфері агрокредитування», Київ

2 жовтня 2015 року партнер Проекту USAID AgroInvest – Всеукраїнська асоціація кредитних спілок (ВАКС) – проведе семінар для кредитних спілок – учасників Робочої групи з агрокредитування на тему: «Аналіз типових проблем, виявлених в результаті виїзного моніторингу діяльності кредитних спілок у сфері агрокредитування».

Мета семінару полягає в узагальненні рекомендацій щодо управління кредитним портфелем, зокрема, у сфері агрокредитування. У семінарі візьмуть участь спеціалісти кредитних спілок – учасниць Робочої групи ВАКС з агрокредитування.

Місце проведення: Київ.

6 жовтня 2015 року

Радіопрограма «Моя земля – моє право»

6 жовтня 2015 року на 1-му Національному радіоканалі, в програмі «Колос» вийде в ефір чергова радіопрограма «Моя земля – моє право».

Випуск готується в рамках однойменної інформаційної кампанії, що впроваджується Українським освітнім центром реформ за сприяння Проекту USAID АгроІнвест. Тема випуску: "20 вересня набрав чинності закон про безпечність та якість харчових продуктів. Що треба знати сільгосптоваровиробникам?".

8 жовтня 2015 року

V АгроІнвест форум, Запоріжжя

8 жовтня 2015 року Проект USAID АгроІнвест візьме участь в організації та проведенні V АгроІнвест Форуму в м. Запоріжжі. Зокрема, спеціалісти Проекту АгроІнвест візьмуть участь в проведенні семінару «Нові ринки збуту сільськогосподарської продукції: умови та перспективи». На семінарі від проекту АгроІнвест буде зроблено презентацію щодо розвитку каналів збуту сільськогосподарської продукції а також досвіду підготовки документів для виходу на ринки ЄС, в тому числі сертифікації за системами HACCP і GlobalGAP.

Місце проведення: ВЦ «Козак-Палац», м. Запоріжжя, вул. Перемоги, 70-б (II поверх зал №2).

8 жовтня 2015 року

Круглий стіл на тему: «Рентабельність сільськогосподарського виробництва як основа формування державної податкової політики у сільському господарстві. Реалії 2015 року та оцінка результатів попередніх років», Київ

8 жовтня 2015 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – Аналітична платформа для підтримки галузевих асоціацій АПК України – спільно з робочою групою Міністерства аграрної політики та продовольства України та Аграрного союзу України щодо напрацювання змін з

питань оподаткування в АПК, проведе зустріч із обговорення результатів дослідження оцінки реальної рентабельності виробництва основних видів сільськогосподарської продукції на сільськогосподарських підприємствах як основи для прийняття рішення щодо надання державної фінансової підтримки та податкових пільг (спеціальний режим ПДВ та спрощена система оподаткування, 4 група).

Головними цілями дослідження були (1) аналіз рентабельності АПК із розподілом по галузях та підгалузях у 2015 року та попередні роки, та (2) розробка рекомендацій щодо скасування/відтермінування скасування податкових пільг.

У ході круглого столу експерти Аналітичної платформи презентують основні результати дослідження, після чого відбудеться їх обговорення. До участі у засіданні запрошуються представники сільськогосподарських виробників, Міністерства аграрної політики та продовольства України, галузевих асоціацій, народні депутати України, експерти.

Місце проведення: вул. Володимирська, 4, 2-й поверх (офіс проекту USAID АгроІнвест) / вул. Хрещатик, 22, ауд. 308 (МінАПК). Початок засідання об 11:00 год.

13 жовтня 2015 року

Радіопрограма «Моя земля – моє право»

13 жовтня 2015 року на 1-му Національному радіоканалі, в програмі «Колос» вийде в ефір чергова радіопрограма «Моя земля – моє право».

Випуск готується в рамках однойменної інформаційної кампанії, що впроваджується Українським освітнім центром реформ за сприяння Проекту USAID АгроІнвест. Тема випуску: "Як відкриття державних реєстрів допоможе боротися з корупцією в земельній сфері?".

15-16 жовтня 2015 року

Перший раунд Українського аграрного конгресу, Київ

15-16 жовтня 2015 року Проект USAID АгроІнвест візьме участь у роботі Першого раунду Українського аграрного конгресу, організованого Українською зерновою асоціацією та інформаційно-аналітичним агентством «АПК-Інформ» за підтримки Проекту USAID АгроІнвест.

Основні теми Українського аграрного конгресу:

Макроекономічна ситуація в Україні та її вплив на пода-

льший розвиток агробізнесу

Світовий аграрний ринок: фактори впливу, формування попиту

Світова торгівля зерном: міжнародний досвід та можливості для України

Перспективні ринки збуту української сільгосппродукції: попит та особливості торгівлі в 2014/15 маркетинговий рік

Стан інфраструктури України як стримуючий фактор розвитку аграрного ринку

Місце проведення: м. Київ.

15-17 жовтня 2015 року

IV Східноукраїнський агрофорум, Харків

15-17 жовтня 2015 року Проект USAID АгроІнвест візьме участь в роботі IV Східноукраїнського агрофоруму.

Метою форуму є створення умов для підвищення ефективності аграрного бізнесу України вже сьогодні.

16 жовтня 2015 року в рамках роботи агрофоруму партнер Проекту USAID АгроІнвест – Всеукраїнська асоціація кредитних спілок (БАКС) – проведе тренінг для кредитних спілок – учасників Робочої групи з агрокредитування, а також їх членів – малих та середніх сільгоспвиробників. Тема тренінгу: «Агрокредитування: нові програми, нові продукти. Обмін досвідом кредитування малих та середніх сільгоспвиробників».

Під час тренінгу кредитні спілки – учасники зможуть обмінятися досвідом у сфері агрокредитування, а також презентувати себе як дієвий інструмент розвитку агросектору України.

Місце проведення: м. Харків, Міжнародний аеропорт «Харків», Виставковий термінал «С».

15 жовтня 2015 року

Практичний семінар «Вихід на ринок ЄС – реальний кейс», Київ

15 жовтня 2015 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – Аналітична платформа для підтримки галузевих асоціацій АПК України – проведе практичний семінар для галузевих асоціацій з питань підготовки до виходу на ринки ЄС. У ході семінару експерти Аналітичної платформи презентують практичний досвід

виходу українських товаровиробників на ринки ЄС, після чого відбудеться обговорення найважливіших питань. До участі у засіданні запрошуються сільськогосподарські виробники, представники галузевих асоціацій, експерти.

Місце проведення вул. Володимирська, 4, 2-й поверх (офіс проекту USAID АгроІнвест). Початок семінару об 11:00 год.

15 жовтня 2015 року

Семінар «Зміни в Земельному кодексі України. Новели орендних відносин в Україні», Тернопільська область

15 жовтня 2015 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – Регіональна громадська організація «Перший аграрний кластер» – у рамках реалізації проекту «Врегулювання земельних відносин в сільській місцевості» проводить семінар-навчання на тему: «Зміни в Земельному кодексі України. Новели орендних відносин в Україні».

На семінар запрошуються фермери, власники та члени особистих селянських господарств, землевласники села Хлопівка Гусятинського району Тернопільської області.

Мета заходу – надати учасникам семінару інформацію про зміни в земельному законодавстві та орендних відносинах.

На семінарі обговорюватимуться зміни в Земельному кодексі України та новели орендних відносин в Україні.

Підвищення поінформованості учасників семінару з зазначених питань дозволить їм використовувати ці знання на практиці.

Місце проведення: село Хлопівка Гусятинського району Тернопільської області, сільська рада.

15 жовтня 2015 року

Семінар з оформлення власності на земельну ділянку на Каховщині, Херсонська область

15 жовтня 2015 року партнер Проекту USAID АгроІнвест – Каховський центр вторинних юридичних послуг (ЦВЮП) – спільно з Каховським міськрайонним центром зайнятості проведе семінар на тему «Правові засади оформлення права власності на земельну ділянку, практичне застосування земельного

законодавства при оформленні права власності на земельну ділянку».

Метою семінару стане обговорення загальних земельних проблем та конфліктів, роз'яснення норм земельного законодавства, якими необхідно керуватись при оформленні права власності на землю, пояснення правил заповнення необхідних заяв, погодження технічної документації, присвоєння кадастрового номеру земельній ділянці та реєстрації права власності на земельну ділянку. Для участі у семінарі запрошені особи, що відвідують Каховський міжрайонний центр зайнятості, а також працівники центру.

Очікується обговорення проблем, з якими найчастіше стикаються землевласники при оформленні права власності на земельні ділянки, як на початку оформлення, що починається з отримання дозволу на розробку технічної документації, так і при реєстрації земельних ділянок, на які раніше було отримано державний акт, у реєстраційній службі при місцевих управліннях юстиції з присвоєнням кадастрового номеру чи без такого.

У подальшому одержана в ході заходу інформація буде використана для спрямування зусиль на вирішення виявлених проблемних аспектів дотримання норм і вимог законодавства.

Місце проведення: Херсонська обл., м. Каховка, пр-т Ворошилова, 6, на базі Каховського міськрайонного центру зайнятості.

16 жовтня 2015 року

Навчальний семінар на тему: «Ефективні практики захисту права на земельний пай», Миколаївська область

16 жовтня 2015 року партнер Проекту USAID AgroInvest – Миколаївський центр вторинних юридичних послуг (ЦВЮП) проводить семінар-навчання на тему: «Практики захисту права на земельний пай, орендні відносини». На семінар запрошуються власники та користувачі земельних паїв з Миколаївського та Очаківського району Миколаївщини.

Мета заходу: надати учасникам семінару інформацію про зміни в законодавстві, що регулює питання прав на землю, роз'яснити практичні питання захисту прав

на землю для сільського населення та ефективного використання земельних ділянок.

У ході семінару будуть висвітлені такі питання: реєстрація речового права на земельну ділянку (державні акти без кадастрового номеру та державні акти свідцтва з кадастрової реєстрацією) та договору оренди земельної ділянки; новели земельного законодавства; вирішення земельних спорів (судова та позасудова форми).

Підвищення поінформованості учасників семінару із зазначених питань дозволить їм передавати отримані знання сільським мешканцям, що сприятиме землевласникам та землекористувачам у вирішенні земельних суперечок, захисті власних прав, ефективному використанні земельних ділянок.

Місце проведення: м. Миколаїв, с. Варварівка, приміщення Миколаївської районної ради та РДА.

20 жовтня 2015 року

Радіопрограма «Моя земля – моє право»

20 жовтня 2015 року на 1-му Національному радіоканалі, в програмі «Колос» вийде в ефір чергова радіопрограма «Моя земля – моє право».

Випуск готується в рамках однойменної інформаційної кампанії, що впроваджується Українським освітнім центром реформ за сприяння Проекту USAID AgroInvest. Тема випуску: "Як перетворити відумерлу спадщину з тягаря на рушійну силу розвитку сільських громад?".

21 жовтня 2015 року

Круглий стіл щодо стратегічних земельних питань, Миколаївська область

21 жовтня 2015 року партнер Проекту USAID AgroInvest – громадська організація «Агентство економічного розвитку» – проводить круглий стіл на тему: «Стратегічні земельні питання у Вознесенському районі».

Метою проведення круглого столу є широке публічне обговорення нових законопроектів. Зокрема, під час круглого столу обговорюватимуться такі питання: як

можна оцінити результати земельної реформи, що проводиться в Україні, позитив і негатив від заборони на продаж і зміну цільового призначення сільськогосподарських земель. Розглядатимуться варіанти адміністративно-територіальної реформи, який матиме вигляд Вознесенський район після об'єднання сусідніх громад.

Також у рамках круглого столу буде роз'яснено, з яких питань надає консультації Вознесенським Центр вторинних юридичних послуг (ЦВЮП) у рамках співпраці з Проектом USAID AgroInvest.

Для участі в круглому столі в якості доповідачів запрошуються: Наталія Баланюк, Голова Вознесенської районної державної адміністрації; Сергій Аверков, Голова «Агентства економічного розвитку», експерт у галузі земельних відносин, землеустрою, розробник багатьох нормативних документів у сфері земельних відносин, спікер; Катерина Євдокимова, приктикуючий юрист ЦВЮП; Олександр Верлан, начальник Управління агропромислового розвитку райдержадміністрації.

У круглому столі братимуть участь сільські голови, пайовики орендодавці – сільське населення, Вознесенського району Миколаївської області.

Результатом круглого столу стане поінформованість цільової аудиторії заходу про новели законодавства. Крім того учасникам круглого столу надаватимуться відповіді на питання, чи можливо буде у 2016-2017 році продати земельну ділянку або змінити цільове призначення сільськогосподарських земель. Учасники отримають «важелі» для захисту від безвідповідальних орендарів, а сільські голови – додаткові механізми для розвитку села. Напрацьовано схему співпраці в нових умовах селян та влади.

Місце проведення: м. Вознесенськ, Центральна площа, 1, малий зал виконавчого комітету.

22 жовтня 2015 року

Круглий стіл за результатами дослідження з перерахунку фактичного поголів'я свиней в стандартну (умовну) тваринницьку одиницю, Київ

22 жовтня 2015 року партнер Проекту USAID AgroInvest – Аналітична платформа для підтримки галузевих асоціацій АПК України – проведе круглий стіл за результатами дослідження «Методика перерахунку фактичного поголів'я свиней в стандартну (умовну) тваринницьку одиницю. Огляд існуючих технологій виробництва свинини та обробки (переробки) гною, як основа для розробки алгоритму розрахунку розмірів санітарно-захисних зон тваринницьких ферм».

Головними цілями дослідження були (1) узагальнення існуючого досвіду переробки відходів тваринництва та (2) розробка рекомендацій щодо виправданого зменшення санітарно-захисних зон тваринницьких ферм пропорційно технології утилізації відходів тваринництва. У ході круглого столу експерти Аналітичної платформи презентують основні результати дослідження, після чого відбудеться їх обговорення.

До участі у засіданні запрошуються представники сільськогосподарських виробників, громадських організацій, Міністерства аграрної політики і продовольства України, експерти.

Місце проведення вул. Тарасівська, 9, 4-й поверх (офіс ОМП/Аналітичної платформи). Початок круглого столу об 11:00 год.

26 жовтня 2015 року

Семінар-презентація Центру вторинних юридичних послуг у Вознесенському районі: здобутки та перспективи, Миколаївська область

26 жовтня 2015 року партнер Проекту USAID AgroInvest – громадська організація «Агентство економічного розвитку» разом зі спеціалістами відділу управління юстиції Вознесенського району проведуть навчальний семінар для сільських голів, фермерів та орендодавців – сільського населення Вознесенського району.

Метою семінару є підвищення кваліфікації сільських голів та фермерів і пайовиків–орендодавців більшості сіл Вознесенського району в питаннях новел законодавства, набуття та реєстрації прав на землю.

Навчання проводитимуть спеціалісти відділу управління юстиції Вознесенського району та представники громадської організації «Агентства економічного роз-

витку».

Представники сільських рад, селяни пайовики та фермери в більшості сіл Вознесенського району Миколаївської області дізнаються більше про роботу ЦВЮП, а також отримують знання в питаннях реєстрації прав на землю.

Місце проведення: м. Вознесенськ, Центральна площа в приміщенні малого залу виконавчого комітету.

27 жовтня 2015 року

Конференція-практикум у рамках міжнародної виставки ІнтерАгро «Академія аграрного успіху» – «Картина маслом. Чого чекати агробізнесу у 2016 році? – аналітика експертів», Київ

27 жовтня 2015 року партнер Проекту USAID AgroInvest – Аналітична платформа для підтримки галузевих асоціацій АПК України – проведе конференцію-практикум з узагальнення роботи експертів Аналітичної платформи у 2015 році із таких питань:

Як виробникам української продукції підготуватися до експорту на ринки ЄС та альтернативні ринки:

a. Організація верифікаційних місій – що повинна робити держава?

b. Як підприємствам підготуватися до перевірки Держпродспоживнагляду та отримати єврономери?

2. Запровадження інституту саморегульованих організацій як ефективного механізму дерегуляції АПК України: світовий досвід та українські реалії;

3. Податкові пільги: за та проти. Представлення комплексної аналітики із таких питань:

a. Чи є агробізнес дійсно рентабельним?

b. Використання податкових пільг (ПДВ та 4-а група ЄП) як заміника державних дотацій та комерційного кредитування – можливі фінансові втрати агробізнесу від скасування податкових пільг

c. Аналіз негативних впливів запровадження звичайної системи справляння ПДВ для агробізнесу

4. Актуальні земельні питання:

a. Відумерла спадщина

b. Польові дороги

c. Невитребувані паї

d. Альтернативи оренди (договори послуг, емфітевізис та ін.)

5. Альтернативна енергетика на селі: місія (не) здійсненна?

До участі у засіданні запрошуються представники галузевих асоціацій, сільськогосподарських виробників, Міністерства аграрної політики і продовольства України, народні депутати України, експерти.

Місце проведення заходу: Виставковий центр «КиївЕкспоПлаза», вул. Салютна, 2-Б, Київ.

27 жовтня 2015 року

Радіопрोगрама «Моя земля – моє право»

27 жовтня 2015 року на 1-му Національному радіоканалі, в програмі «Колос» вийде в ефір чергова радіопрोगрама «Моя земля – моє право».

Випуск готується в рамках однойменної інформаційної кампанії, що впроваджується Українським освітнім центром реформ за сприяння Проекту USAID AgroInvest. Тема випуску: "Які податки платитиме сільгоспвиробник у 2016 році?".

28 жовтня 2015 року

Міжнародна виставка інноваційного агровиробництва та комплексного розвитку аграрного бізнесу «ІнтерАгро Комплекс», Київ

28 жовтня 2015 року Проект USAID AgroInvest візьме участь у роботі Міжнародної виставки інноваційного агровиробництва та комплексного розвитку аграрного бізнесу «ІнтерАгро Комплекс».

Зокрема спеціалісти Проекту візьмуть участь в організації та проведенні Практичного семінару «Підготовка виробництва до сертифікації по системі HACCP та GlobalGAP». Під час участі від Проекту AgroInvest буде зроблено презентацію щодо розвитку каналів збуту сільськогосподарської продукції, а також досвіду сертифікації за системами HACCP та GlobalGAP об'єднань малих та середніх сільськогосподарських товаровиробників.

Місце проведення: м.Київ.

29 жовтня 2015 року

Тренінг для представників кредитних спілок на тему «Результати внутрішнього аудиту кредитних спілок: типові проблеми та шляхи їх запобігання», Київ

29 жовтня 2015 року партнер проекту USAID AgroInvest – Інформаційно-Консультаційний Центр НАКСУ – проводить тренінг для представників кредитних спілок з метою сприяння запобіганню та/або вирішенню типових проблем, виявлених у результаті внутрішнього аудиту, який проводився ІКЦ протягом 2014-2015 років у кредитних спілках, які є учасниками Робочої групи з питань агрокредитування, створеної за підтримки проекту USAID AgroInvest.

Місце проведення: м. Київ

30 жовтня 2015 року

Практичний семінар “Правові основи укладання договорів оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення”, Одеська область

30 жовтня 2015 року партнер Проекту USAID AgroInvest – Одеська обласна організація ВГО “Комітет

виборців України” – спільно з Татарбунарським районним управлінням юстиції проведе для власників земельних ділянок практичний семінар на тему “Правові основи укладання договорів оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення”.

Метою заходу є ознайомлення власників земельних ділянок, які їх здають або планують здавати в оренду сільськогосподарським підприємствам чи фермерам, з новелами законодавства щодо орендних відносин та практичними аспектами їх укладення та виконання. Крім того, захід націлений на підвищення спроможності селян захистити свої права в ході укладення, виконання, зміни та припинення договорів оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення. Актуальність проведення такого заходу обумовлюється наявністю численних конфліктів селян з орендарями, котрі на різних етапах укладання чи виконання договору оренди намагаються порушити їхні права, користуючись правовою необізнаністю та переважно літнім віком орендодавців.

Місце проведення: читальний зал районної бібліотеки, м. Татарбунари Одеської області, вул. Горького, 4.

АгроІнвест у ЗМІ

 Зразок рішення сільської, селищної, міської ради про внесення клопотання до уповноваженого органу виконавчої влади про передачу з державної до комунальної власності земельної ділянки з існуючим кадастровим номером

 Продать землю готови 10-15% владельцев паев

 В чому полягають особливості права постійного користування земельною ділянкою?

 Зразок акту приймання-передачі земельної ділянки з державної до комунальної власності

 АгроІнвест та КС "Народна довіра" вчили фермерів агротехнологіям

 Скільки буде коштувати молоко буковинських корів?

 Харків: східний кордон європейської демократії

 Кому віддати відумерлу спадщину?

 В українському АПК формується громадське лобі

 До забезпечення малих та середніх сільгоспвиробників кредитами долучаються місцеві бюджети

 Просвіта громадян – шлях до вирішення конфліктів

 Державну допомогу агровиробникам в Україні доцільніше було б надавати на поворотній основі – Марія Сюма

 Сучасні технології вирощування та збуту полуниці і малини

 У ВОЗНЕСЕНЬКОМУ РАЙОНІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ВИЇЗНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

 Чи будуть продукти безпечними?

 Як підвищення ціни на молоко від господарств населення позначиться на аграрній економіці

 Ерік Блайх: виступ на формі "ІННОВАЦІЇ. ІНВЕСТИЦІЇ. ХАРКІВСЬКІ ІНІЦІАТИВИ!"

 Микола Гриценко: Чи втримаються безцінні ціни на молоко в Україні?

 "М'яка модель" продажу землі

 На Контрактовій площі міста Києва відбувся Сьомий Всеукраїнський Ярмарок органічних продуктів

 Академія Аграрного Успіху

 Земельний мораторій можна скасовувати поетапно

 Сильним громадам - сильні особистості

 Заклучна презентація результатів дослідження "Сприяння впровадженню відповідальних інвестицій і формуванню соціальних партнерств між сільськогосподарськими виробниками та сільськими громадами"

 Круглий стіл «Проблеми малих та середніх сільгоспвиробників у галузі земельних відносин. Напрями вирішення»

 Всеукраїнська асоціація кредитних спілок є офіційним партнером Міжнародного аграрного форуму (АГРОПОРТ).

 VII Всеукраїнський ярмарок органічних продуктів

 V АгроІнвест Форум: Виставковий форум "Українське - це якісне"

До забезпечення малих та середніх сільгоспвиробників кредитами долучаються місцеві бюджети

Сільгоспвиробники постійно відчувають гостру нестачу обігових коштів та обмежені можливості для кредитування. Такі заяви лунають і тепер, коли відбуваються осінні польові роботи. За масштабами вони мало чим поступаються весняним, і тому потребують чималих капіталовкладень. Найбільше проблема доступу до фінансових ресурсів дошкуляє малим та середнім сільгоспвиробникам. На відміну від великих сільгосппідприємств вони не мають змоги запропонувати кредиторам достатнього заставного майна, та й вартість кредитних коштів стає на заваді. З цієї причини їх здебільшого обділяють своєю увагою комерційні банки, яким, вочевидь, вигідніше кредитувати великі агропідприємства.

Проте вихід із такої непростой ситуації знайти можна. Для цього варто долучити можливості місцевих бюджетів і спрямувати їх на відшкодування частини відсоткових ставок комерційних агрокредитів. І така практика вже почала застосовуватись у кількох областях.

Як здійснюється ця робота на місцях і які перспективи вона має? Цьому присвячувалося дослідження, яке протягом квітня-травня поточного року проводив Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень на замовлення Проекту USAID «АгроІнвест». Нещодавно його результати були оприлюднені. Докладно познайомити з ними взялася Наталія ЛІЩИТОВИЧ, керівник напряму «Стимулювання доступу аграріїв до фінансування».

- Про які сільгоспкредити йдеться в дослідженні і кого вони стосуються?

- Йдеться про підтримку комерційного кредитування малих та середніх сільгоспвиробників, яке надається фінансовими організаціями – банками, кредитними спілками.

Власне, передбачається, що підтримку надають місцеві бюджети. Вони перетворюються на активного третього учасника процесу, бо перебирають на себе відшкодування частини відсоткових ставок, тобто частину вартості кредитування. Тим самим місцеві бюджети заохочують малих та середніх сільгосппідприємців кредитуватися, допомагають їм вчасно і в повному обсязі повертати взяті позики, а також – і це головне – забезпечують значне, в разі, збільшення обсягів агрокредитування дрібних сільгоспвиробників, які наразі практично позбавлені будь-якого фінансування.

Такий підхід важить вельми багато. По-перше, він абсолютно ринковий, оскільки стосується комерційного фінансування. По-друге, він стимулює прискорений розвиток малих та середніх господарств. До того ж, він формує особливу довіру фінансових установ до позичальників, а в останніх посилює віру в те, що у будь-який момент при виникненні потреби в грошах вони можуть скористатися можливостями банків та кредит-

них спілок.

- В яких областях проводилося дослідження, і чому увага була прикута саме до них?

- Дослідження проводилося в трьох областях. Вони були обрані на основі статистичних даних щодо обсягів та змісту підтримки малих та середніх сільгоспвиробників. Виявилось, що найактивніше в цьому напрямку діють Львівська та Волинська області. Крім того, в Рівненській області також прагнуть надавати фінансову допомогу малим та середнім сільгоспвиробникам.

- Якою була мета дослідження?

- Головна мета полягала в тому, щоб з'ясувати, як має бути організована дієва підтримка малих та середніх сільгоспвиробників за рахунок місцевих бюджетів, на що вона зараз спрямована, якою є її ефективність і як її можна поліпшити. Нам важливо було про це дізнатися, аби згодом узагальнити та проаналізувати отриманий матеріал, опрацювати накопичений досвід та запропонувати іншим областям у вигляді взірцевого набору процедур, підходів, документації, методів моніторингу та аналізу ефективності тощо. Зараз особливо важливо не лише мати певні здобутки у тій чи іншій сфері, а й максимально їх поширювати, причому у ви-

гляді готових до використання модулів та пакетів. Лише тоді вони забезпечать багатократний економічний ефект і допоможуть країні якнайшвидше вийти із затяжної економічної кризи.

- Чому дослідження поширювалося лише на малих та середніх сільгоспвиробників?

- Головним чином тому, що перед великими сільгосп-підприємствами здебільшого питання щодо потреби такої підтримки зараз не постає. Вони мають достатні джерела фінансування і активно ними користуються. Тому вони переважно не покладаються на допомогу з боку місцевих бюджетів або від держави. І цей напрям, з огляду на зазначену специфіку, не є фокусом роботи нашого Проекту.

Натомість ми приділяємо велику увагу розвитку малого та середнього сільгосп-підприємництва. Це зумовлено одразу кількома вагомими причинами. Одна з них - економічна криза. Через неї фінансовий сектор втратив чимало вільних коштів, які міг би спрямувати на розвиток малого та середнього агробізнесу.

Друга причина нашої підвищеної уваги до малих та середніх сільгоспвиробників спричинена тим, що вони виробляють значну частку продукції в певних секторах агровиробництва: понад 70% молока, понад 80% овочевої продукції, понад 90% картоплі. Ну, й не можна не сказати, що саме дрібне підприємництво є основою існування сільських громад, всієї інфраструктури на селі, запорукою і джерелом її розвитку.

Разом з тим, саме ця категорія сільгоспвиробників повністю позбавлена будь-якого зовнішнього фінансування. Тому ми вирішили дізнатися, як про них дбають на місцевому рівні, та докласти зусиль до вдосконалення й поширення цього досвіду, адже, як уже було сказано, саме малий і середній агробізнес суттєво впливає на соціально-економічний розвиток сільських територій, де він працює.

- Гадаю, актуальність цього дослідження особливо зростає у контексті можливого створення фермерських господарств сімейного типу? Фахівці запевняють, що це може відбутися вже найближчим часом.

- Ми вважаємо, що наша програма підтримки малих та середніх сільгоспвиробників за рахунок місцевих бюджетів має критично важливе значення для розвитку, в тому числі, й сімейних фермерських господарств. Бо доступ до фінансування зараз стримується двома головними факторами. Перший з них – нині немає до кого звернутися за грошима, а другий – якщо ви вже знайшли, до кого звернутися, то часто-

густо буває так, що вартість такого фінансування залишається занадто великою і тому економічно невигідною. А така програма дозволить тій же сімейній фермі успішно розпочати чи розвинути власне виробництво в доволі стислий термін.

- Наскільки успішно реалізується така програма пільгового сільгоспкредитування в досліджених регіонах?

- Одразу уточню – те, про що ми зараз говоримо, не вважається пільговим кредитуванням. Програми фінансової підтримки поділяються на кілька категорій, але з усіх особливо виділяються дві. Одна стосується безпосереднього фінансування малих та середніх господарств, тобто надання коштів на здійснення тих чи інших операцій, а друга – стимулювання їх фінансування комерційними фінансовими організаціями.

Ми вважаємо, що найбільш ринковим є механізм другого типу. Він дозволяє розвиватися підприємствам і водночас значно збільшує потенційну кількість його користувачів, а відтак і обсяги фінансування, яке вони можуть отримати.

Для прикладу: якщо місцевий бюджет виділить на розвиток кількох господарств, скажімо, 100 тис. гривень, то він вгамує лише їхній фінансовий голод. Решта ж господарств, які також конче потребують кредитної підтримки, від того не матимуть жодної користі. А якщо ті самі 100 тис. гривень спрямувати на відшкодування частини відсоткових ставок, то до кредитування можна долучити набагато більше малих та середніх сільгоспвиробників. Разом вони візьмуть у банках чи кредитних спілках набагато більше кредитів, і це буде також вигідно й тим, хто їх надає, і тим, хто їх отримує.

- Чим держава може допомогти регіонам вдало реалізувати програму підтримки сільгоспкредитування із залученням місцевих бюджетних ресурсів?

- Ми маємо розуміти, що нині у державі дуже обмежені можливості. Тому не варто аж надто покладатися на її підтримку.

Саме тому ми привернули увагу до місцевих бюджетів. На їх користь говорить й офіційна статистика. Згідно з нею, з початку 2015 року доходи місцевих бюджетів збільшились на 40 млрд. гривень. А це гроші, які можуть спрямовуватися на підтримку тих галузей місцевої економіки, які вже найближчим часом здатні забезпечити позитивні економічні зрушення. А хто ж краще знає, який вектор розвитку сільського госпо-

дарства потрібно обрати тому чи іншому регіону? Звісно, місцева адміністрація.

Сільське господарство належить до таких перспективних галузей. Його динамічний розвиток, який спостерігається протягом кількох останніх років, доводить це. Тому малі та середні господарства, які займаються виробництвом, переробкою та реалізацію сільгосппродукції, вправі розраховувати на фінансову підтримку на місцевому рівні, а місцева влада має володіти досконаними інструментами надання такої підтримки – ефективними та прозорими.

- Дослідження дало змогу «АгроІнвесту» узагальнити та проаналізувати поточну ситуацію, що складається в сільгоспкредитуванні. Як ви у подальшому скористаєтесь одержаним матеріалом?

- За допомогою нашого партнера – Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень – ми вже розробили взірцевий пакет документації, процедур, рекомендацій, індикаторів та показників ефективності виконання програми сільгоспкредитування із залученням місцевих бюджетів. Тепер його можна впроваджувати в будь-якій області, адаптуючи під місцеві особливості та обрані напрями стимуляції агророзвитку.

Що ще залишилося зробити? В кількох пілотних областях уже у вересні-жовтні цього року ми познайомимо місцеві адміністрації з найліпшими практиками відшко-

дування частини відсоткових ставок комерційного агрокредитування та запропонуємо розроблені нами модулі та пакети.

- Чому б досвід комерційного сільгоспкредитування з використанням коштів місцевих бюджетів не поширити на всі українські регіони?

- Так воно в подальшому і має бути. Пілотні області обираються для того, аби в них значною мірою удосконалити вже наявні програми або розпочати прискорене їх впровадження. Проте на все треба мати достатні ресурси. Зараз вони є доволі обмеженими. Саме тому напрямок діяльності, про який ми говоримо, потребує належної підтримки як з боку держави, так і від місцевих органів влади.

У рамках Проекту «АгроІнвест» ми таку роботу розгортатимемо у чотирьох регіонах. На сьогодні відомо, що серед них будуть Львівська, Волинська та Херсонська області. Четвертий учасник пілотної програми ще визначається.

*Максим НАЗАРЕНКО,
Національний прес-клуб з аграрних та земельних питань*

15 вересня 2015 року

Чи втримаються безцінні ціни на молоко в Україні?

До розгляду у Верховній Раді підготовлено законопроект щодо підвищення мінімальної ціни на молоко від населення до 4 грн за 1 літр. Нині цей показник майже удвічі менший і не забезпечує домогосподарствам бажаної рентабельності. Як наслідок, лише протягом останніх півроку поголів'я великої рогатої худоби в селянських подвір'ях суттєво скоротилося. І це при тому, що саме особистий сектор аграрної економіки виробляє більшу частину молока. Проте законодавча ініціатива не всім припала до душі. Найактивніше їй опонують представники переробних підприємств та роздрібною торгівлі. Останні переконують, що зміна вже сформованої цінової політики порушить баланс інтересів, призведе до здорожчання молочної продукції, а відтак і до різкого зменшення купівельної спроможності українського населення. Чиї доводи виявляться вагомішими? Про це говоримо з керівником напрямку «Розвиток ринкової інфраструктури» Проекту USAID «АгроІнвест» Миколою ГРИЦЕНКОМ.

- Чи здатні особисті селянські господарства, які здають молоко на переробку, вижити в умовах економічної кризи, коли національна валюта знецінилася майже втричі, а закупівельні ціни на молоко зросли лише на лічені відсотки?

- Спочатку трохи загальних даних. Сьогодні в Україні близько 1,2 млн. домогосподарств тримають корів, здають молоко і виживають за рахунок цього. А це десь 4 млн. сільських жителів. Тому можна сказати, що з цього сектору галузі тваринництва годуються 25-30% сільських мешканців.

Для них питання цінової політики щодо закупівлі молока від населення не є пересічним. Ціни на все зростають, а на молоко залишаються такими, як і два-три роки тому. Станом на 1 вересня вони складають 2,5-2,6 грн. Це приблизно 10 центів. В Європі ціна на молоко – 45-46 центів, і там фермери незадоволені цим та піднімають заворушення. Європейські уряди активно реагують на голос аграріїв – вони одразу виділили 500 млн. євро на дотації тваринникам у зв'язку з коливанням цін, в першу чергу, на молоко.

У нас взагалі ситуація із цим досить плачевна.

- Чому закупівельні ціни на молоко, яке здають на переробку домогосподарства та сільгоспідприємства, суттєво різняться?

- Насамперед, є об'єктивні чинники. Сільгоспідприємства - зареєстровані юридичні особи, платники податку на додану вартість. З ними молокопереробні підприємства можуть офіційно укласти угоди. І тут всі розрахунки досить прості.

Власники особистих селянських господарств – не юридичні особи, вони навіть не мають статусу сільськогосподарських товаровиробників, не є платниками податку

на додану вартість. Цей чинник фактично на 20% знижує для них закупівельні ціни. Уже багато років це питання не вдається врегулювати. Хоча дослідження чітко доводять, що фізичні особи, особисті селянські господарства перебувають у невідгдних, часто дискримінаційних умовах у податковому відношенні у порівнянні з господарствами, які є юридичними особами.

Інший вагомий чинник полягає в тому, що якість молока у сільгоспідприємств все-таки краща. Вона першого ґатунку, екстра, і це позначається на ціні. У власників же особистих селянських господарств молоко іде другого-третього ґатунку, тож і ціна знижується.

- Чому роздрібні ціни на молоко останнім часом зросли на 45%, а закупівельні ціни для населення лише на 8%?

- Питання тут навіть складніше. У роздріб ціни на молоко зросли цього року на 45%, а в оптовиків на 21%.

При цьому закупівельна ціна для сільгоспідприємств збільшилась на 19%, а для населення - лише на 8%. Чому?

Організовані виробники можуть відстоювати свої інтереси. Переробним підприємствам вони здають великі партії молока, тому можуть вести й предметні розмови щодо ціни. А селян, що незгуртовані, захищати нема кому. Тому часто їм не просто дають низьку ціну, а взагалі можуть не розраховуватися за поставлене молоко або затримувати розрахунки на кілька місяців. Часто вони просто опиняються у безвиході: або продають молоко за безцінь, або в них його зовсім не братимуть. І що вони тоді з ним робитимуть?

Ціни в роздрібній торгівлі зросли на 45%. Так уже склалось: завжди той, хто продає, знімає навар. І сьогодні торговельні мережі знаходять різні варіанти, щоб підви-

щувати ціни. На жаль, ця маржа до виробника не доходить.

- Що робити у випадках, коли торговельні мережі вчасно не розраховуються за куплене молоко з його переробниками, а ті відповідно накопичують борги перед особистими селянськими господарствами?

- На мою думку, сьогодні такі заплутані взаємини є не просто проблемою на рівні реалізаторів-переробників-виробників. Це питання державної політики.

Торгівельні мережі досить часто не відчують відповідальності перед своїми постачальниками. У Європейському Союзі порядок розрахунків за кожну групу товарів досить чітко регламентований відповідними циркулярами. Наприклад, за молоко – до 30 днів, бо цей товар не може довго лежати на полицях. Хліб ще менше. У тій же Білорусі ухвалений закон, який чітко регулює порядок дій торгівлі, в тому числі, супермаркетів, у розрахунках з постачальниками.

У нас це не регламентовано, і на державному рівні цим поки що ніхто не займається. Ну, хіба що Торгово-промислова палата України спільно з Антимонопольним комітетом пропонують підписати меморандум про взаємну ввічливість між виробниками та торговими мережами. Це стосується не лише молока, а й інших видів продовольства.

Але поки що в цих питаннях хаос. І такою ситуацію на повну міру користуються недобросовісні дільці. Скажімо, селяни часто-густо здають молоко для молокопереробних підприємств через посередників. І – під чесне слово, без будь-якого документального підтвердження. А потім селянам відмовляються сплачувати, мовляв, нема документів – нема й розрахунків. Такі приклади ми мали на Чернігівщині, нещодавно про таке ж повідомили з Хмельниччини, з інших регіонів.

Уже не вперше ми багато говоримо про те, що селяни мають здавати молоко тільки через сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи з чітким документальним оформленням. Тоді якщо молокопереробне підприємство оголосить себе банкрутом чи втече з ринку, принаймні, будуть підстави звертатися до суду. Без документів таких підстав нема.

Договірні умови суттєво впливають і на якість молока. Селяни здають молоко до сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу, а він уклав договір про постачання з молокопереробним підприємством. У цьому договорі зазначені вимоги до якості. І селяни ставляться до цього більш відповідально. Сьогодні дехто з селян радіє, що не має таких договірних відносин: тихцем можна здати закупівельникам молоко слабкої якості, і це проходить. Проблеми з'являються пізніше: коли такий самий недобросовісний закупівельник не платить обіцяних грошей.

Тобто проблема багатостороння. Але вихід один – налагодження системи збуту молочної продукції через офіційні заготівельні організації, сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи. Там, де працює ця система, є чітке документальне оформлення цих операцій, є вигоди до виробника, до переробника, там можна відстоювати свої інтереси.

- А чи підвищуватимуть переробники молока та його реалізатори вартість своїх послуг, якщо закупівельна ціна від населення зросте до 4 гривень за літр?

- Вартість послуг переробники визначають за власними калькуляціями, у залежності від складових собівартості – пального, ресурсів, заробітної плати, вартості логістичних послуг тощо.

Великі молокопереробні підприємства часто посиляються на дорогу логістику заготівлі молока. Дехто з них транспортує молоко на відстань 300-400 км. За дорогого пального ціни тут відповідні. Так, за деякими підрахунками, якщо сьогодні у селянина молоко купують за 2,6 грн., то транспортні витрати можуть досягати 1 грн. на кожен літр.

Часто після переробки молокопродукти везуть назад – за ті ж 300 км. Можна уявити, як це лягає на ціну продукції, що доходить до споживачів.

Вихід один: диверсифікувати переробку. У кожному регіоні, в кожному районі має бути хоча б невелике молокопереробне підприємство, кооперативне, приватне, будь-яке. Поки що у нас діє монополізація молокопереробки.

- Чи позначиться на зростанні ціни реалізації молока здорожчання закупівельної ціни?

- Однозначно молоко може подорожчати. Населення виробляє десь 60% молока, велика частина його здається на переробку. То якщо буде запроваджений нижній поріг ціни у 4 грн., це підвищення майже на 80%. Переробники неодмінно включатимуть це у собівартість, підвищать вартість молока і так само воно дійде до роздрібною торгівлі. Це буде ланцюг, нікуди ми від цього не дінемося.

- Що станеться з тваринницькою галуззю, якщо Верховна Рада не наважиться на ухвалення закону про підвищення мінімальної ціни на молоко від населення?

- Сьогодні в тваринницькій галузі не проста ситуація. Особливо це стосується великої рогатої худоби. За статистикою, станом на 1 вересня кількість поголів'я дійних корів зменшилася порівняно з минулим роком на 6%. Це приблизно 140 тис. із 2 млн. 250 тис. корів. Буваючи у селах, спілкуючись із кооперативами, можемо також підтвердити: люди вирізають худобу.

Причин багато. Ціна на молоко не окупує витрат. Закупівельні ціни мають бути вищими щонайменше вдвічі. Суттєво підвищується вартість утримання худоби. Корми, витрати на заготівлю, перевезення, пальне, електроенергія – все це коштує дуже дорого. До того ж цього року через погодні умови, посуху, люди майже не заготовили сіна. Комбікорми купляти досить дорого, ціна піднялася на 30-50%.

Вагомим є і соціально-економічний чинник, який позначається на ситуації в секторі молочного тваринництва. Люди старшого покоління, які тримали корів, уже не можуть дати їм ради, а молодь не бачить перспектив у цій справі, тому й не хоче нею займатися. Тож не випадково вже є села, де взагалі нема корів, де скоро дітям будуть корову в зоопарку показувати.

- Що робити у такій непростій ситуації?

- Україні потрібна комплексна державна програма підтримки відродження, не побоюся тут сказати прямо, та розвитку тваринництва і, в першу черг, великої рогатої худоби. Мають бути визначені регіони, де це можна робити з найбільшою віддачею, де є для цього всі умови. Також мають бути визначені заходи щодо формування системи переробки молочної продукції на місцях, у регіонах, у районах. Сьогодні в багатьох країнах на пострадянському просторі активно використовують контейнер-

ні молокопереробні цехи на 3-5 тонн. Завдяки державним програмам приватні підприємці, кооперативи беруть їх у лізинг на 5-10 років з подальшим викупом. Це реальні речі, і ними треба займатися.

Так само комплексна державна програма повинна передбачити допомогу людям і для поліпшення стану утримання худоби, в автоматизації процесу доїння тощо. Сьогодні в Україні є випадки, коли сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи за допомогою донорських проектів придбали мобільні доїльні установки, завдяки яким корів можна доїти прямо на полі – одразу по кілька корів. І тоді молоко якісне, там нема доступу до повітря, витримуються всі санітарно-гігієнічні норми, і воно йде по вищій ціні. На жаль, це поки що поодинокі випадки, але за ними майбутнє!

Підготовка закону про нову мінімальну закупівельну ціну на молоко від населення показує, що сьогодні на державному рівні є розуміння необхідності підтримки тваринницької галузі. Головне - від розуміння перейти до власне підтримки.

*Тарас ТЕРНІВСЬКИЙ,
Національний прес-клуб з аграрних та земельних питань*

23 вересня 2015 року

Земельний мораторій можна скасовувати поетапно

Такий механізм на розгляд громадськості невдовзі мають запропонувати фахівці Проекту USAID «АгроІнвест». Вони розробили законопроект «Про обіг земель сільськогосподарського призначення», вважаючи цю роботу вкрай актуальною. Бо 1 січня 2016 року може бути скасований мораторій на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення в Україні.

Про особливості нового законопроекту та перспективи його ухвалення ми розмовляємо з головним юридичним радником Проекту USAID «АгроІнвест» Павлом КУЛИНИЧЕМ.

- Чим законопроект «АгроІнвесту» «Про обіг земель сільськогосподарського призначення» принципово відрізняється від аналогічних законопроектів, які вже розроблялися раніше?

- Наш законопроект істотно відрізняється від переважної більшості своїх попередників. Ми постаралися врахувати ставлення суспільства до вирішення такої важливої проблеми, як скасування мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення, думки сільськогосподарських виробників з цього приводу – дрібних, середніх і великих, а також експертного середовища. І запропонували принципово нову модель запровадження ринку земель. Ми її позиціонуємо як «м'яку модель», або модель поступового скасування цілої системи заборон.

Поступовість запровадження ринку земель дозволить, на нашу думку, уникнути різкого накопичення земель сільськогосподарського призначення одними групами населення та обезземелення інших. З іншого боку, суспільство теж необхідно привчити до комфортного сприйняття ринку земель, розвінчати цілу низку міфів про те, що він принесе лише негатив.

Якщо мораторій буде скасовано за тією моделлю, яку ми пропонуємо, ринок певний час працюватиме з обмеженнями. Але поступові механізми дозволять по ходу відпрацьовувати той чи інший напрямок, де можуть накопичуватися проблеми, проводити дерегуляцію, або, навпаки, посилювати юридичний вплив держави у тих чи інших питаннях.

- Давайте докладніше поговоримо про ті обмеження, які ви пропонуєте.

- Наш законопроект пропонує встановити досить вузьке коло осіб, які можуть набувати землі сільськогосподарського призначення у власність на перших етапах після скасування мораторію на продаж земель, періоди, коли ці особи можуть набувати землі сільськогосподарського призначення, а також площу земель, які ці особи можуть набувати у власність протягом зазна-

чених періодів.

Насамперед, ми пропонуємо, щоб протягом перших 5 років скасування мораторію (наприклад, з 1 січня 2016 року до 1 січня 2020 року) земельні ділянки сільськогосподарського призначення могли набувати у власність лише громадяни України, які займаються виробництвом сільськогосподарської продукції на продаж.

Йдеться не тільки про фермерів, а й про власників особистих селянських господарств - це багатомільйонна армія виробників. І хоча переважна їх більшість працює на власне продовольче забезпечення, постійно зростає частка тих особистих селянських господарств, які не тільки споживають, а й продають іншим вироблену сільськогосподарську продукцію на ринку. Також на цьому етапі до кола покупців земель сільськогосподарського призначення пропонуємо включити й громадян України, які мають сільськогосподарську освіту чи досвід роботи в сільському господарстві і виявили бажання створити фермерське або інше сімейне господарство. Серед таких можуть бути наймані працівники сільськогосподарських підприємств, фермерських господарств, випускники аграрних вузів, які виявили бажання започаткувати власну справу на селі (сімейне фермерське господарство тощо).

- А що стосовно інших обмежень?

- Друге обмеження стосується площі земель, яку можна набувати у власність. Так, протягом першої «п'ятирічки» після скасування мораторію громадяни, яким пропонується надати право набувати землі сільськогосподарського призначення у власність, зможуть набувати у власність в одні руки не більше 500 га. Як бачите, на цьому етапі ми виключаємо з кола покупців земель сільськогосподарського призначення сільськогосподарські юридичні особи – ті ж самі агрохолдинги, які потенційно мають більше коштів і здатні скупити більшу кількість земель.

Що відбуватиметься на цьому етапі? Коли ми обмежимо коло покупців на ринку, ми обмежимо співвідно-

шення пропозиції і попиту на користь пропозиції. Тобто ціни будуть невисокими, отже, землі будуть доступними для того кола осіб, які визначені як суб'єкти, що можуть набувати землі сільськогосподарського призначення у власність протягом перших п'яти років після скасування мораторію.

Низькі ціни, але лише для обмеженого кола осіб – сільських працюючих господарів. Ось формула нашого ринку на першому етапі. Ця формула передбачає, що на першому етапі після скасування мораторію сільськогосподарські землі рухатимуться лише в одному напрямку – у власність громадян України, які особисто працюють на землі.

- А як бути з юридичними особами?

- Ми пропонуємо надати право таким особам набувати у власність землі сільськогосподарського призначення на другому етапі скасування мораторію. Якщо мораторій втратить чинність з 1 січня 2016 року, то йдеться про період від 1 січня 2020 року до 1 січня 2025 року. Перше обмеження для цих осіб – зазначені строкові межі.

Ми також пропонуємо обмежити коло юридичних осіб, які набуватимуть у власність землі сільськогосподарського призначення в цей період, виключно сільськогосподарськими юридичними особами.

У даний час, на жаль, у нас склалася практика, коли будь-яка юридична особа може внести до своїх установчих документів досить широкий перелік видів діяльності і зазначити, що також може займатися й іншими видами діяльності, які не заборонені законом. Ми не хочемо, щоб такі юридичні особи були допущені як покупців, принаймні, на перших етапах після скасування мораторію. Будучи більш економічно спроможними, вони здатні захопити ринок земель сільськогосподарського призначення. А він має бути селяноцентричним, агроцентричним.

До сільськогосподарських юридичних осіб наше законодавство відносить юридичних осіб, яких закон наділяє правом здійснювати виключно діяльність із виробництва, переробки і реалізації сільськогосподарської продукції. Займатися іншими видами діяльності такі юридичні особи права не мають.

На жаль, нині у нас небагато сільськогосподарських юридичних осіб. До таких відносяться фермерські господарства, колективні сільськогосподарські підприємства, які вже відумерли, а також сільськогосподарські виробничі кооперативи. Тому разом із відкриттям ринку земель на другому етапі ми пропонуємо ухвалити закон про сільськогосподарських юридичних осіб і визначити критерії, яким вони мають відповідати. Такий закон уможливить створення сільськогосподарських юридичних осіб і в іншій організаційно-правовій формі, наприклад, у формі товариства з обмеженою відпові-

дальністю, приватного підприємства тощо, статутні документи яких виключними видами діяльності передбачатимуть виробництво, переробку і реалізацію сільськогосподарської продукції.

- Чи правильно я розумію, що ваша головна мета на першому етапі запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення на базі купівлі-продажу таких земель - посилити позиції малих та середніх виробників?

- Це основна мета нашого законопроекту, але не єдина. Нашими дослідженнями встановлено, що на даний час основними і досить потужними опонентами скасування мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення є сільськогосподарські виробники-орендарі. Наше сільське господарство є орендним. І агрохолдинги, і сільськогосподарські виробники менших масштабів здійснюють свою діяльність на основі оренди селянських земельних ділянок-паїв. І вони бояться, що в разі скасування мораторію їхні, вже сформовані протягом останніх років, земельні масиви будуть зруйновані. Приміром, хтось викупить земельний пай посеред поля, і ще кілька в інших його місцях. Як наслідок таке поле перестане бути цілісними земельним масивом - таким, що може безперешкодно оброблятися одним сільськогосподарським товаровиробником: адже його сільськогосподарській техніці доведеться об'їжджати чужі земельні ділянки. Це істотно ускладнюватиме обробіток полів.

Такий сценарій ми також прагнемо унеможливити. І сподіваємося, що орендарі пересвідчатимуться, що скасування земельного мораторію має чимало переваг.

- Ви сказали про невелику за розмірами, а відтак доступну для покупців ціну на землю сільськогосподарського призначення, яка реалізовуватиметься на першому етапі. А наскільки це вигідно для тих, хто захоче її продати?

- На жаль, це одне з небагатьох слабких місць нашого законопроекту, про яке ми маємо відверто говорити. Дійсно, продавець землі має інтерес отримати якомога більше коштів за неї на ринку. Якщо він матиме багато покупців, то отримає значно більше коштів. Для нього м'яка формула скасування мораторію є гіршим варіантом, аніж одномоментне скасування заборони на продаж землі, за якого всі вільні кошти світових фінансових ринків будуть спрямовані на скупівлю українських чорноземів.

Однак, поки діє мораторій, селянин-власник землі взагалі не може продати свій пай. А час не оминає нікого. Якщо власник землі не матиме спадкоємців, то вона перейде державі у вигляді відумерлої спадщини. Тут вибирати власнику. За продану землю він отримає на першому етапі невеликі гроші, але більші, ніж мізерна

орендна платня. А, може, хтось і не поспішатиме продавати землю та зачекає до розширення кола покупців. Думаю, скасування мораторію необхідно супроводжувати серйозною роз'яснювальною роботою. Тільки так можна сподіватися на успішні дії.

- Скільки взагалі етапів передбачає запровадження вільного ринку земель сільськогосподарського призначення? І на якому етапі до купівлі-продажу земель в Україні можуть приєднатися іноземці?

- Поки що ми відобразили в нашому законопроекті 2 етапи: у разі скасування мораторію з 1 січня 2016 року їх часовими рамками можуть бути 2016- 2020 роки та 2020- 2025 роки. Ми не можемо пропонувати якісь ще нові етапи, не знаючи достеменно, які проблеми виникнуть під час цих двох етапів. Залежно від цих проблем можна пізніше, вже після настання першого чи другого етапів, запровадити або ще один етап з певними обмеженнями, скажімо, з 2025 до 2030 року. Або ж зовсім ніяких обмежень не запроваджувати.

Однак при всіх цих варіантах іноземці як потенційні покупці земель сільськогосподарського призначення залишаються у нас поза законом. Зараз у Земельному кодексі діє норма про те, що іноземцям і громадянам-юридичним особам не дозволяється набувати у власність землі сільськогосподарського призначення в Україні. Цю норму ми не збираємося нашим законом змінювати.

- Як до вашої роботи над законопроектом «Про обіг земель сільськогосподарського призначення» поставилися в Міністерстві аграрної політики та продовольства, в інших державних структурах та громадських інституціях, які опікуються земельними питаннями?

- Ми повідомили про свою роботу профільне міністерство, вони попросили познайомити їх з готовими напрацюваннями, і ми плануємо це зробити. У головному земельному відомстві – Державній службі з питань геодезії та картографії – зазначили, що також працюють нині над аналогічним законом і запропонували на певному етапі поєднати зусилля. Чи запропонувати співпрацю, чи, можливо, об'єднати законопроекти. Але це буде видно надалі. Нині ж ми готуємо наш законопроект до публічного обговорення.

- Ми вже згадували, що законопроект про обіг земель сільськогосподарського призначення готується не вперше. Чому досі не вдавалося ухвалити такий закон?

- Дійсно, відповідні законопроекти готувалися, зокрема, і я був долучений до роботи над одним із них. Він був більш радикальним за змістом. Маючи сьогоднішній досвід, думаю, тодішній підхід міг викликати біль-

шу знервованість учасників ринку, і загалом мав би негативний вплив.

Питання дуже складне, його не можна вирішувати руба, це видно і за ставленням експертного середовища, Верховної Ради. Безперечно, прийняття непродуманого законопроекту могло б навіть посилити ті негативні наслідки, які спричинені мораторієм.

- Чи встигне Верховна Рада до 1 січня 2016 року ухвалити закон «Про обіг земель сільськогосподарського призначення» і покласти край дії земельного мораторію? Яку перспективу щодо цього має законопроект «Агроінвесту»?

- Варто нагадати чинну законодавчу формулу зняття мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення. Він скасовується не 1 січня 2016 року, а не раніше ніж 1 січня 2016 року за умови прийняття закону про обіг земель сільськогосподарського призначення. Це означає, що якщо 1 січня такого закону не буде, то мораторій діятиме й надалі.

Часу до 1 січня залишилося мало. І в цей період ми матимемо низку важливих суспільно-політичних подій, зокрема, місцеві вибори. А це означає, що наш політикум буде зайнятий цими виборами, тож не захоче обтяжуватися додатковою роз'яснювальною роботою, і не захоче дратувати виборця такою законодавчою ініціативою. Тому з кожним днем наближення до Нового року перспективи щодо скасування мораторію з 1 січня 2016 року в Україні погіршуються. Мабуть, для відкриття ринку сільськогосподарських угідь на підставі будь-якого законопроекту – нашого чи іншого – залишилося мало часу.

Водночас можна перенести скасування мораторію, скажімо, на середину 2016 року або на 1 січня 2017 року. Це залежатиме від того, як швидко ми просуватимемося з ухваленням закону про обіг земель сільськогосподарського призначення.

Думаю, що робота почнеться не раніше, ніж завершаться місцеві вибори. Ухвалити закон цього року також навряд чи вдасться. Але розпочати процедуру його розгляду у Верховній Раді можна і навіть треба. Щоб мати новий закон десь вже у I кварталі 2016 року. І щоб суспільство вже почало при звичаюватися до таких серйозних новацій. Важливо, щоб всі розуміли, що скасування мораторію – не самоціль, а інструмент запровадження ринку, який в усіх країнах світу є рушієм розвитку економіки.

*Михайло ВЕРНИГОРА,
Національний прес-клуб з аграрних та земельних питань*

29 вересня 2015 року

Проект USAID АгроІнвест

Вул. Володимирська, 4,
2-й поверх
м. Київ, 01001 Україна
Тел.: (+38044) 232-97-55
Факс: (+38044) 232-97-56

www.agroinvest.org.ua

Моя ЗЕМЛЯ – МОЄ ПРАВО

Уже третій рік Проект USAID АгроІнвест спільно з Українським освітнім центром реформ (УОЦР) розпочав інформаційно-просвітницьку кампанію з питань права власності на землю **"Моя земля – моє право"**.

Метою проведення інформаційно-просвітницької кампанії з питань права власності на землю є підвищення рівня обізнаності громадян – власників земельних ділянок про їхні земельні права, популяризація практики створення на місцях асоціацій дрібних землевласників, які сприятимуть захисту їх інтересів та посиленню позицій у переговорах з орендарями, просвіта громадян – дрібних землевласників – з метою формування в них спроможності приймати поінформовані рішення щодо купівлі-продажу земельних ділянок в умовах працюючого ринку сільськогосподарської землі, просвіта власників дрібних фермерських господарств з метою формування в них спроможності захистити свої господарства в умовах функціонуючого ринку землі (включно з просвітою з питань доступу до кредитів на придбання земельних ділянок та викупу на виплат; реструктуризації фермерських господарств тощо), роз'яснення цільовим аудиторіям змісту останніх законодавчих новацій, їх впливу на земельні права, ризики та можливості, що виникають у зв'язку з їх ухваленням, інформування всіх цільових категорій населення про наявних на місцях надавачів правової допомоги з надійною репутацією.

Зasadничим принципом проведення інформаційної кампанії є скоординоване як тематично, так і в часі поширення інформації в телевізійних і радіопрограмах, в радіо- і відеосюжетах, на засіданнях Національного прес-клубу з аграрних та земельних питань, через Інтернет, у друкованих інформаційних матеріалах, в ході проведення прес-турів. Така часова і тематична єдність дозволяє досягти ефекту масованого інформаційного впливу.

Радіо- і телевізійні програми транслюються на загальнонаціональних каналах. Обласними державними телерадіокомпаніями будуть запропоновані змонтовані програми для ретрансляції.

Усі випуски радіопрограм, телепрограм, ток-шоу на радіо, відео- і радіосюжети можна прослухати або переглянути на веб-каналі [YouTube](https://www.youtube.com).

Тематично узгоджені з радіо- і телевізійним продуктом інформаційні матеріали (коментарі, інформаційні повідомлення, інтерв'ю, аналітичні та роз'яснювальні матеріали) розміщуються на сайтах УОЦР, Проекту АгроІнвест та адресно поширюються серед журналістів, які спеціалізуються на висвітленні земельної тематики, та редакції центральних та місцевих ЗМІ, що ведуть рубрики з питань реформування земельних відносин. Поширювані у такий спосіб інформаційні матеріали пропонуються редакторам місцевих ЗМІ для безоплатного передруку та журналістам як фактаж в авторських публікаціях.

Проблеми, які виносяться для обговорення в ході проведення засідань Національного прес-клубу з аграрних і земельних питань та прес-турів, споріднені з підготовленими інформаційними матеріалами, радіо- і телевізійним продуктом. Інформаційні матеріали, анонси радіо- і телевізійних програм, засідань Національного прес-клубу з аграрних і земельних питань та останні новини про реалізацію програми "Моя земля – моє право" розміщуються на сайтах УОЦР і Проекту АгроІнвест.

Сторінка Національного прес-клубу у [Facebook](https://www.facebook.com)

У вересні 2015 року було підготовлено:

Інформаційні матеріали для ЗМІ:

- [До забезпечення малих та середніх сільгоспвиробників кредитами долучаються місцеві бюджети](#)
- [Чи втримаються безцінні ціни на молоко в Україні?](#)
- [Земельний мораторій можна скасувати поетапно](#)

Радіопередачі:

- [22.09.2015 "Як підвищити ефективність кредитної кооперації?"](#)
- [15.09.2015 "Яких юридичних послуг потребують власники землі?"](#)
- [08.09.2015 "Чи може бути ефективним державно-приватне партнерство при вирощуванні соняшнику?"](#)
- [01.09.2015 "Як захистити права власників паїв на свою землю?"](#)

Випуск цього Вісника став можливим завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Зміст випуску є винятковою відповідальністю авторів та необов'язково відображає точку зору USAID або уряду США.